

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

студент гр. Е - 91 Матвєєв П. С.

Перехід України до ринкової економіки, зумовлює виникнення об'єктивної потреби постійного контролю, аналізу, коригування й прогнозування змін фінансового стану та оцінки фінансових можливостей підприємства на майбутнє, що реалізується за допомогою інструментів фінансового менеджменту й, зокрема, механізму бюджетування. Система управління підприємством повинна вдосконалюватись з врахуванням накопиченого світового досвіду, новітніх теоретичних й практичних досягнень у сфері менеджменту. В якості одного з ефективних напрямків удосконалення системи управління для вітчизняних підприємств, пропонується використання бюджетування, яке позитивно зарекомендувало себе в країнах з розвинутою ринковою економікою. Таким чином, дослідження необхідності впровадження механізму бюджетування на підприємстві в умовах ринкової економіки є актуальним науковим завданням, що вимагає ретельного і глибокого дослідження.

Управління підприємством має бути організовано таким чином, щоб забезпечити ефективне використання наявних ресурсів. Така мета має досягатися за допомогою впровадження механізму бюджетування.

Під механізмом бюджетування слід розуміти сукупність взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів: бюджетної структури, системи, моделі та процедури, в результаті взаємодії яких забезпечується послідовна реалізація бюджетування як технології управління [1].

В основі такого механізму лежить розробка та виконання бюджетів різних рівнів. Бюджет – це плановий документ, що відображає у вартісних показниках наступні господарські операції підприємств та результати, пов'язані з їх виконанням [2].

Основними задачами бюджетування на вітчизняних підприємствах є: зменшення витрат ресурсів, забезпечення цільового розподілу ресурсів, підвищення фінансової результативності діяльності підприємства, оптимізація обсягу й структури витрат на одиницю товарної продукції, удосконалення управління грошовими потоками, підвищення ліквідності, удосконалення структури капіталу підприємства.

Найбільш ефективно можна впроваджувати механізм бюджетування на великих підприємствах зі значною кількістю відокремлених підрозділів та напрямів діяльності, оскільки за рахунок бюджетування максимально досягається: покращення координації дій підрозділів, узгодження напрямків їх діяльності; підвищення оперативності й ефективності в прийнятті управлінських рішень; покращення фінансових результатів на підставі управління прибутком і витратами на операційному рівні, більш раціонального розподілу й використання ресурсів, оптимізації витрат й здійснення оперативного контролю за постійними й змінними витратами.

Незважаючи на непересічне значення механізму бюджетування для успішної діяльності суб'єктів господарювання, як про це йдеться у вітчизняних наукових і методологічних джерелах, в практичній діяльності підприємств цьому питанню приділяється недостатньо уваги. Організація бюджетування на багатьох підприємствах пов'язана зі значними складнощами, зумовленими, з одного боку, відсутністю відповідної системи інформаційного забезпечення та невмінням працівників різних структурних підрозділів підготувати відповідні дані для їх використання в процесі планування, а з іншого — нерозумінням керівництва переваг бюджетування.

Недооцінка механізму бюджетування, яка спостерігається останніми роками, значною мірою зумовлена неправильними підходами до цього інструменту управління, що застосовувалися в умовах адміністративної системи господарювання. Хибні принципи, які домінували за централізованого планування, стали одним з основних чинників низької ефективності народного господарства в цілому й окремих суб'єктів господарювання зокрема. З іншого боку, як свідчить досвід економічно розвинутих країн та вітчизняна практика, відсутність бюджетів або прорахунки в їх складанні стали суттєвим чинником, який може зумовити фінансову кризу на підприємстві [3].

Отже, впровадження механізму бюджетування на підприємстві є необхідним кроком для досягнення успішного функціонування підприємства, адже застосування цього механізму сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства, забезпеченню цільового використання та економії ресурсів, прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень, ретельнішому вивченню діяльності підрозділів підприємства з точки зору надходжень та видатків.

1. Шеремета О.В. Механізм бюджетування на підприємстві / О.В. Шеремета // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. – Одеса, 2008. – Вип. 31. – с. 442-448.

2. Ковтун С. Бюджетування на сучасному підприємстві, чи як ефективно керувати фінансами: метод. матеріал. - Х: Фактор, 2005. - 321 с.

3. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.